

KRÄSMAGE, m. 2. pl. — *magar*. (fam.) 1) Mage, van vid läckerheter; äfv. mage, som retas till kräkning vid förtärandet af vämjelig mat, eller då man hör eller ser något för smaksinnet motbjudande. — 2) Kräsmagad person. — *Syn.* Läckermun.

KRÖGARE, m. 5. — **GERSKA**, f. 4. En, som håller krog. — *Ss.* *K-yrke*.

KRÖGERI, n. 5. Idkande af krögareyrket.

KRÖJSEL, kröjs', m. 2. pl. *kröjlar*. Ett glasmästarverktyg.

KRÖKA, v. a. 2. (af *Krok*) Göra, böja krokig. *K. en spik. K. af*, m. fl., se *A/kröka*, &c. — V. n. 1) Göra krok, gå i krok. *Der k-ker vägen.* (Fam.) *K. på ryggen*, böja sig, buga. — 2) *K. af*, taga en afvikande riktning, kosa. *K. af vägen.* — *K. sig*, v. r. 1) Blifva krokig. *Träet har krökt sig.* — 2) Röra sig, gå, löpa i krok, antaga krokig ställning. *Masken k-ker sig.* — 3) (fam.) Buga sig.

KRÖKANDE, n. 4. Handlingen, då något krökes.

KRÖKNING, f. 2. 1) Se *Krökande*. — 2) Handlingen, verkningen, då person eller sak kröker sig. — 3) Ställe, der något kröker sig; krökt, böjdt ställe. *I sjelfva k-en.* — *Syn.* Krok, Bugt.

KRÖN, n. 5. (fortif.) Öfversta kanten af ett bröstvärn.

KRÖNA, v. a. 1. o. 2. 1) Högtidligt sätta kronan på en regents hufvud, till bekräftelse af dess höga värdighet. *K. någon till konung, kejsare.* Säges äfv. om regerande personers gemåler. *Drottningen k-ntes flera år derefter.* (Fig.) *K. med ära, framgång, sällhet*, förlåna ära &c. — 2) (fig. skämtv.) Göra till hanrej. — 3) Säges om delar, stycken af ett föremål, som äro högst. *Ett litet torn k-ner byggnaden.* — 4) (fig.) Gifva sista prydnaden, fullbordan åt en sak, fullkomna. *En lycklig framgång k-nte hans företag.* (Ordspr.) *Ändan k-ner verket*, af fullbordandet beror ett arbetes värde; slutet afgör, om en handling, ett företag skall prisas eller ej. — 5) Med kronans märke förse något, som blifvit justerat och riktigt befunnit. *K. mått, mål, vgt.* — *K. fartyg*, lägga beslag på fartyg för kronans tjänst. *K. träd, timmer*, märka utsynade träd, timmer. — *Krönt*, part. pass. Brukas adjektivt i följande uttryck: *K. hufvud*, kejsare eller konung. *K. poet*, som blifvit lagerkrönt. — *Krönande*, n. 4.

KRÖNFIL, m. 2. Fil, som blott har en enda huggen kant.

KRÖNIKA, krönicka, f. 4. (grek. *Chroniká'*, af *Chronos*, tid) Bok, som innehåller en torr och andefattig berättelse om de historiska händelser, som tilldragit sig i världen eller i en särskild stat, under en viss tidrymd. Tidbok. *I en k. finner man endast fakta och årtal.* — *Ss.* *Krönikeskrifvare*.

KRÖNIKEBÖCKER, f. 3. pl. *K-na*, benämning på tvänne böcker i bibeln, som handla om Juda konungars historia.

KRÖNING, f. 2. 1) Det högtidliga tillfälle, då en regent krönes. — 2) Handlingen, hvarigenom något krönes. — *Ss.* *K-sakt*, *-s dag*, *-s fest*, *-sort*.

KRÖNINGSGÄRD, m. 5. eller **KRÖNINGSHJELP**, f. 3. Gärd, bevillning, till bekostande af en konungs kröning.

KRÖNINGSMYNT, n. 5. Minnespenning af silver, som vid kröningar utkastas ibland folket,

visande vanligen den krönte regentens namnchiffer med krona uppöfver och kröningsdagens datum.

KRÖNINGSOXE, m. 2. pl. — *oxar*. Helstekt ox, som fordom vid konungars kröning fördelades ibland folket. Förändrades i Sverige till en af papp gjord figur i skapnad af en ox med förgyllda horn, inuti fylld med knyten af mat och vinbuteljer, hvilka utkastades ibland folket.

KRÖS, n. 5. Se *Tarmkåx*. — *Ss.* *K-hinna*.

KRÖSKÖRTEL, m. 2. pl. — *körtlar*. (anat.) En sammangyttrad körtel, belägen på tyären bakom magen och sträckande sig åt sidorna med en längd af omkring 8 tum.

KRÖSON, n. 5. Se *Lingon*.

KRÖSSAFT, m. sing. En vattenaktig, lindrigt saltaktig saft, som genom en egen gång uttömmes ur kröskörteln i toltumstarmen och bidrager till beredningen af chylus.

KRÖSVATTEN, n. 5. Se *Krössaft*.

KUB, m. 5. (gr. *Kybos*) Solid figur, som inneslutes af sex lika stora kvadrater. [Cub.]

KUBB, m. 2. Kort afhuggt stycke af en stock. Förekommer mest i sammansättningen Huggkubb.

KUBBHVETE, n. sing. En sort hvete, som sitter så hårdt i agnarna, att det måste tröskas tvänne gånger.

KUBEBER, -béb'r, m. sing. En pepparart, hvilken brukas som medikament. Piper Cubeba.

KUBERA, v. a. 1. Mäta eller uträkna en kropps kubiska innehåll. — *Kubering*, f. 2. [Cu.—]

KUBIK, -i'k, a. oböjl. Beräknad efter kubiskt innehåll. Mest i sammansättningar, såsom: *Kubikmått*. — *Kubikfot*, sexsidig kropp, på hvilken hvarje sida utgör en kvadratfot. I samma mening brukas äfv. *Kubikaln*, *-quarter*, *-tum*, m. fl. — *Kubikroten* af ett tal (i förhållande till roten kalladt *Kub*), är det tal, som först multipliceradt med sig sjelft och sedan med produkten utgör förstnämde tal. [Cu.—]

KUBISK, kubisk, a. 2. Som tillhör eller har afseende på kuber. [Cu.—]

KUDDE, m. 2. pl. *kuddar*. Ett slags fyrkantig, mer eller mindre stor säck eller påse af något starkt och lätt tyg, vanligast bolsterväf, igensydd på alla sidor och fylld med fjäder, dun, tagel, nöthår o. s. v., för att hvilat hufvudet på, då man ligger. — Har sammansättningarna: *Hufvud*-, *Lång*-, *Fjäder*-, *Dun*-, *Tagelkudde*, m. fl.

KUFISK, a. 2. *K-a mynt* kallas sådana, som blifvit slagna under arabiska kaliferna i Asien och äro försedda med en arabisk inskrift.

KUFVA, v. a. 1. 1) Tvinga till undergifvenhet. *K. en nation, ett folk.* — *Syn.* Underkufva, Betvinga. — 2) (fig.) Dämpa, betvinga. *K. sina begär. K. ett barns sinne. K. ens högmot, ens stolta sinne.* — *Syn.* Dämpa, Dämma, Stilla, Sakta, Hämma, Beherrska, Undertrycka. — *Kufvande*, n. 4.

KUGELLACK, n. sing. Ett slags sämre Florentinerlack, som innehåller en större mängd lerjord. ofta ljusst rosenrött.

KUGGA, v. a. 1. (af gam. ordet *Kuga*, tvingga, kufva, besegra). (fam.) Preja. *Blifva k-d. K. någon i spel*, vinna penningar af honom. *K. någon i examen*, tillbakavisa honom, såsom saknande tillräckliga kunskaper. *Han blef k-d i Hofrättsexamen.* — *Kuggande*, n. 4. o. *Kugging*, f. 2.

KÜGGE, m. 2. pl. *kuggar*. Tandlik utstående del i kanten af ett hjul.